

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 237g/2024

privind excepția de neconstituționalitate
a articolelor 5 lit. o) și 17 din Legea nr. 263 din 27 octombrie 2005 cu
privire la drepturile și responsabilitățile pacientului

(protecția judiciară a drepturilor pacientului)

CHIȘINĂU
6 martie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, Președinte,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, judecători,
cu participarea nei Iulia Vartic, asistent judiciar,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 28 noiembrie 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 6 martie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 5 lit. o) și 17 din Legea nr. 263 din 27 octombrie 2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului, ridicată de dl Andrei Șveț, reprezentant al Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco”, parte în dosarul nr. 2-14992/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecătoare Alina Brăgaru de la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, pe baza articolului 135 alin. (1) lit. a) și lit. g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 7 iulie 2022, dna B. R. a inițiat o acțiune civilă în interesele fiului său minor împotriva Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco”. Aceasta îi solicită instanței de judecată să declare nulitatea absolută a tranzacției de împăcare și să încaseze prejudiciul material și moral provocat.

4. În cadrul ședinței de judecată din 8 iulie 2024, dl Andrei Șveț a ridicat, în interesele Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco”, excepția de neconstituționalitate a articolelor 5 lit. o) și 17 din Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului.

5. Printr-o încheiere din 22 noiembrie 2024, judecătorea cazului, dna Alina Brăgaru, a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 20
Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.”

Articolul 26
Dreptul la apărare

„(1) Dreptul la apărare este garantat.

(2) Fiecare om are dreptul să reacționeze independent, prin mijloace legitime, la încălcarea drepturilor și libertăților sale.

(3) În tot cursul procesului, părțile au dreptul să fie asistate de un avocat, ales sau numit din oficiu.

(4) Amestecul în activitatea persoanelor care exercită apărarea în limitele prevăzute se pedepsește prin lege.”

Articolul 54
Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„[...]”

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

7. Prevederile relevante ale Legii nr. 263 din 27 octombrie 2005 cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului sunt următoarele:

Articolul 5
Drepturile pacientului

„Pacientul are dreptul la:

[...]”

o) atacare, pe cale extrajudiciară și judiciară, a acțiunilor lucrătorilor medicali și ale altor prestatori ai serviciilor de sănătate, precum și ale funcționarilor responsabili de garantarea asistenței medicale și a serviciilor aferente în volumul prevăzut de legislație;

[...]”

Articolul 17
Protecția judiciară a drepturilor pacientului

„(1) Orice persoană care consideră că i-au fost lezate drepturile și interesele legitime prevăzute de prezenta lege este în drept, în vederea protejării lor, să se adreseze în instanța judecătorească competentă.

(2) Adresarea în instanțele judecătorești se face conform prevederilor legislației.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. Autorul excepției notează că prevederile contestate nu reglementează în mod clar competența jurisdicțională a instanțelor de judecată la examinarea litigiilor privind apărarea drepturilor pacienților. În acest sens, autorul menționează că articolul 16 alin. (3) din Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului stabilește ca bază normativă pentru examinarea acestor categorii de litigii – Legea cu privire la petiționare și alte acte legislative. Totuși, Legea cu privire la petiționare a fost abrogată odată cu intrarea în vigoare a Codului administrativ, la 1 aprilie 2019. Astfel, autorul consideră că neclaritatea cu privire la competența jurisdicțională de examinare a litigiilor privind apărarea drepturilor pacientului îi încalcă dreptul de acces la justiție și dreptul la apărare.

9. În fine, autorul consideră că prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 4 alin. (1) și (2), 7, 8, 15, 16, 20, 23, 26 alin. (1) și (2) și 54 alin. (1) și (2) din Constituție.

B. Aprecierea Curții

10. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

11. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a prevederilor Legii cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului, ține de competența Curții Constituționale.

12. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de reprezentantul unei părți în proces. Astfel, Curtea constată că sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a conferit acest drept pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

13. Obiectul excepției îl constituie articolele 5 lit. o) și 17 din Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului, care stabilesc dreptul pacientului la protecția judiciară. Aceste prevederi nu au constituit anterior obiect al controlului de constituționalitate.

14. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză civilă în care se revendică drepturile pacientului (a se vedea § 3 *supra*). Așadar, Curtea admite că prevederile contestate sunt aplicabile în cauza în care a fost ridicată excepția.

15. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental invocat de autorul sesizării. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință în drepturile fundamentale invocate (a se vedea HCC nr. 17 din 20 septembrie 2022, § 23).

16. În acest sens, Curtea observă că, deși autorul sesizării a afirmat incidența mai multor articole din Constituție, argumentele sale vizează o pretinsă neclaritate privind competența jurisdicțională a instanțelor de judecată la examinarea litigiilor privind apărarea drepturilor pacienților.

Această critică de neconstituționalitate este raportată la articolele 20 (*accesul liber la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

17. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că articolele 23 și 54 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul excepției de neconstituționalitate trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale (a se vedea DCC nr. 159 din 24 noiembrie 2022, § 49).

18. Referitor la incidența articolului 20 din Constituție, care stabilește dreptul de acces liber la justiție, Curtea reiterează că acesta reclamă o posibilitate clară și concretă de a contesta un act care constituie o ingerință în exercitarea drepturilor (a se vedea HCC nr. 20 din 26 septembrie 2024, § 67).

19. În analiza sa, Curtea are în vedere că, potrivit prevederilor contestate, orice persoană care consideră că i-au fost lezate drepturile și interesele legitime prevăzute de Legea nr. 263/2005 este în drept, în vederea protejării lor, să se adreseze în instanța judecătorească competentă, conform prevederilor legislației (articolul 17 din Lege). De asemenea, pacientul are dreptul să atace, pe cale extrajudiciară și judiciară, acțiunile lucrătorilor medicali și ale altor prestatori ai serviciilor de sănătate, precum și ale funcționarilor responsabili de garantarea asistenței medicale și a serviciilor aferente în volumul prevăzut de legislație (articolul 5 lit. o) din Lege).

20. Curtea observă că autorul excepției, care pretinde încălcarea dreptului de acces la justiție, este un prestator de servicii de sănătate – Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco”. Totuși, dreptul de a se adresa în instanța de judecată pe baza prevederilor contestate îi este acordat oricărei persoane care consideră că i-au fost lezate drepturile și interesele legitime prevăzute de Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului. Curtea reține că prevederile contestate nu stabilesc interdicții sau impedimente pentru accesul la justiție al instituției medico-sanitare care prestează servicii de sănătate. Prin urmare, Curtea nu constată vreo ingerință în articolul 20 din Constituție în prezenta cauză.

21. Pentru că nu s-a demonstrat incidența dreptului fundamental invocat de autorul sesizării, Curtea subliniază că nici articolele 23 și 54 din Constituție nu sunt incidente.

22. Totodată, Curtea observă că, sub aparența unor critici referitoare la neclaritatea normelor contestate, autorul sesizării își manifestă, de fapt, dezacordul în privința examinării acestui litigiu privind apărarea drepturilor pacienților în procedura contencioasă. Curtea reamintește că chestiunile legate de interpretarea și aplicarea normelor legale nu țin de competența sa, ci sunt de competența instanțelor de judecată (a se vedea DCC nr. 83 din 17 iunie 2022, § 29).

23. În consecință, pe baza celor menționate mai sus, Curtea constată că sesizarea în cauză privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea

Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale,
Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolelor 5 lit. o) și 17 din Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului, ridicată de dl Andrei Șveț, reprezentant al Instituției Medico-Sanitare Publice Spitalul Clinic Municipal de Copii „Valentin Ignatenco”, parte în dosarul nr. 2-14992/2022, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 6 martie 2025
DCC nr. 33
Dosarul nr. 237g/2024*